

Korte overweging bij Matteüs 5: 38-48 (ds. Martine Nijveld)

Lieve mensen, gemeente van Jezus Christus,

Het mag duidelijk zijn
dat Jezus zich inspant om zijn luisteraars
voor zijn zaak te winnen,
voor de goede zaak van het Koninkrijk van God.

In het gedeelte voorafgaand aan de lezing van vandaag
horen we hoe hij zijn hoorders
en hoe Matteus zo ook ons als lezers
mee probeert te nemen.

Jullie zijn het licht,
zegt Jezus. Jullie zijn het zout.
Wij,
meen je dat?
Ja,
jullie!

We worden met eer aangesproken,
onze eigenwaarde krijgt
een duw
in de goede richting.
Jullie zijn het licht, laat het schijnen, zet het niet onder de korenmaat!
Jullie zijn het zout, verlies je kracht niet!

Maar hoe doe je dat?

Daartoe krijgen we
een aantal overzichtelijk geordende richtlijnen.
In een ritme van afraden en aanraden, in vaste patronen, dit niet, dat wel,
zo niet, zo wel, in een cadans, geeft Jezus ons een zetje,
mobiliseert hij ons om de juiste weg op te gaan.

Oog voor oog en tand voor tand,
niets mis mee, het is rechtvaardig, evenwichtig,
men deed dat trouwens al snel met geldbedragen in plaats van door echt letsel toe te
brengen, prima, het damt het geweld in, voorkomt een spiraal van geweld,
maar ik vraag méér van jullie.
Je naaste liefhebben en je vijand haten, ja, zo doen we dat vaak,
heel geordend, mensen in hokjes, grenzen getrokken,

maar ik zie meer in jullie, de mogelijkheid om overvloediger te leven,
royaler, koninklijk.

En Jezus illustreert dat met voorbeelden.

Of misschien zou je beter kunnen zeggen met rollenspelen,
met oefensituaties.

We kunnen het uitspelen, uitproberen, wat als je het eens zo doet?

Ik licht één voorbeeld eruit. Jezus zegt:

als iemand je dwingt één mijl met hem te gaan,
ga er twee met hem.

Soldaten van de Romeinse bezettingsmacht
mochten hand- en spandiensten eisen van de bevolking.

Stel iemand vraagt jou dus

om zware lasten te vervoeren op
weg naar de plek waar die ander heen wil, niet jij,
hij dwingt je één mijl met hem mee te gaan.

En jij zegt: doe mij er maar twee.

Te zot voor woorden, waarom zou je dit doen,
onmogelijk is het, onredelijk, belachelijk, en ik ben niet gek,
het is een vijand, en je benadeelt jezelf ermee.

Maar wat als je het wel eens zo zou doen?

Misschien is die ander verrast,
verbaasd, ontspant 'ie zich of schiet hij/zij zelfs in de lach.

Of misschien krijg je samen een kans,
de kans om elkaar een klein beetje te leren kennen,
als je samen iets verder oploopt -

om misschien zelfs te ontdekken wat je gemeen hebt, misschien meer dan je denkt.

Misschien is er wel meer dat ons samenbrengt
dan we denken.

Ga verder met iemand dan nodig is. Je zou het ook zo kunnen zeggen:
een ander aanspreken als mens - als medemens.

Zoals Martin Luther King zei:

Duisternis kan de duisternis niet uitdrijven:

alleen het licht kan dat doen.

Haat kan haat niet uitdrijven:

alleen liefde kan dat doen.

Overigens wordt nergens gezegd dat het makkelijk zou zijn.

Wel dat een nieuwe wereld
zichtbaar wordt.

Halleluja. Amen.